

A Győri Ítéltábla a dr. Kolozs László ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Csontos és Törőcsik Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** indított perében - mely perbe beavatkozott a Lajer Ügyvédi Iroda által képviselt - a Veszprémi Törvényszék 2017. június 14. napján kelt 4.G.40.094/2015/46/I. számú ítélete ellen az alperes által 47. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, mellőzi az elsőfokú ítéletben felsorolt ingóságok felperes javára történő kiadását, helyette kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 95.571.375.-(Kilencvenötmillió-ötszázhetvenegyezer-háromszázhetvenöt) forintot.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperes leánykori nevenak 127.000.- (Egyszázhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az adóügyekben eljárni illetékes hatóság külön felhívása alapján az állam javára 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Veszprémi Törvényszék 2012. május 8. napján érkezett hitelezői kérelem alapján 6.Fpk.19-12-00363/4. számú végzésével rendelte el a felperes felszámolását, amely 2012. szeptember 5. napján jelent meg a Cégközlönyben. A Fővárosi Törvényszék 2017. február 17-i kezdő időponttal elrendelte az alperes felszámolását is.

A felperes, mint eladó és az alperes, mint vevő között **2011. november 8. napján két adásvételi szerződés jött létre**. Az ügyletek időpontjában **azonos személy (...)** volt az **ügyvezető mindkét gazdasági társaságnál..**

Az egyik - a továbbiakban **első - adásvételi szerződéssel** az alperes megvásárolta a felperes tulajdonát képező hét darab, egyedi azonosító számmal rendelkező szerszámkészletet 13.571.250 forint, a ZD100 típusú szakítógépet 3.982.500 forint, egy emelőhintát 523.125 forint, egy üzemi radiátort 499.500 forint, mindösszesen bruttó 18.576.375 forint vételár ellenében. (Lista 43-52 tételei) A vételárat az adásvételi szerződés 3. pontja szerint a felperes engedményezte, ezért azt az

alperes az adásvételi szerződés mellékletét képező kedvezményezetti listában szereplő jogosultaknak utalta.

A másik - a továbbiakban **második - adásvételi szerződéssel** a felperes nettó 200.000 EUR + Áfa (61.596.000 forint + Áfa, azaz bruttó 76.995.000 Ft) együttes vételáron értékesítette az alperesnek a szerződés mellékletében megnevezett 42 vagyontárgyat. (Lista 1-42 tételei) A vételárat az alperes az adásvételi szerződésben szereplő engedményezési nyilatkozat alapján a ... s.r.o. engedményes részére kellett, hogy megfizesse az engedményes által a ... Ltd. (a szerződéskötéskor az alperes egyedüli tulajdonosa) nevében az alperes részére folyósított 250.000.- Euro kölcsönből.

A felperes vagyont - így az adásvételi szerződésekkel érintett vagyontárgyakat is - 1.200.000 EUR erejéig - **a felperes leánykori neve jogelődjének -**, a ... Zrt.-nek a **keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjoga terhelte**. A zálogszerződéssel egy időben a bank és a felperes között 1 millió EUR erejéig hitelkeretszerződés jött létre. A 2011. április 19. napján közjegyzői okiratba foglalt zálogszerződés C/3.5. pontja értelmében a zálogkötelezett a zálogjog fennállása alatt a zálogul lekötött vagyont alkotó 5.000.000 forint egyedi nettó könyv szerinti értékénél nagyobb értékű zálogtárgyat csak a zálogjogosult előzetes írásbeli hozzájárulásával és csak írásbeli alakban idegeníthetett el vagy terhelhetett meg.

A ... Zrt. 2011. november 8. napján a felpereshez címzett levelében a hitelkeret terhére a további hitel folyósítását megtagadta, majd a szerződést 2011. november 14 napján felmondta. A felmondási okok között szerepelt, hogy a 2011. október 19-én hatályos cégadatok szerint a felperes ellen végrehajtási eljárás volt folyamatban, illetve a Központi Hitelinformációs Rendszerből 2011. november 8. napján lekért adatok szerint három darab lezárt késedelemmel rendelkezett.

* * *

Az elsőfokú bíróság 4.G.40.068/2013/43/I. szám alatti ítéletével az eredeti állapot helyreállításaként az adásvételi szerződések tárgyát képező 52 ingóság kiadására kötelezte az alperest, arra alapítottnak, hogy mindkét adásvételi szerződés a Cstv.40. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a második adásvételi szerződés a Cstv.40. § (1) bekezdés b) pontja alapján érvénytelen. A Győri Ítéltábla Gf.II.20.114/2015/4/I. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Az alperes másodfokú perköltségét 254.000.-Ft-ban állapította meg. A megismételt eljárás vonatkozásában előírta, hogy a kereset alapjaként megjelölt érvénytelenségi okokat teljeskörűen, a 2/2010.(VI.28.) PK. vélemény 6/A. szerinti sorrendben kell elbírálni. Az elsőfokú bíróságnak tisztázni kell, hogy a felperes keresete pusztán az érvénytelenség megállapítására vagy marasztalásra irányul, utóbbi esetben a felperesnek azonosíthatóan és tételesen meg kell jelölnie, hogy milyen ingóságok kiadását kéri, milyen értéken. Tisztázni kell, hogy a kiadni kért ingók megvannak-e még, s ha igen, azoknak az alperes-e a birtokosa.

* * *

A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében a Ptk. 200. § (2) bekezdése (a szerződés jogszabályba és jó erkölcsbe ütközése), mint semmisségi ok, illetve **a Cstv. 40. § (1) bekezdése a) és b.) pontja, mint megtámadási ok alapján** kérte mindkét adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását és- ingólista csatolása és érték megjelölése mellett - az eredeti állapot helyreállításaként az ingóságok kiadását. Másodlagosan - arra az esetre, ha valamelyik ingóság már nem lenne az alperes birtokában -, kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest az ingóságok (módosított keresetbe csatolt lista szerinti, a szerződésben szereplő vételárral azonos) értékének megfizetésére.

Arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződések **azért ütköznek jogszabályba (a rPtk. 261-264. és 266. §.),** mert a felperes teljes vagyonát a ... Zrt. vagyont terhelő zálogjoga terhelte, így e vagyontárgyakkal a felperes nem is rendelkezhetett volna szabadon. A felperes és a ... Zrt. között létrejött zálogszerződés 3.5. pontja értelmében az elidegenítésből származó bevételre is kiterjedt a zálogjogosult zálogjoga, így a vételár engedményezése is a zálogszerződés 3.5. pontjába ütközik. Az engedményezés a felperes adótartozásai miatt az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes vagyonsökkentés - mely egyben bűncselekményt is megvalósít - a megállapodás emiatt a **jó erkölcsbe is ütközik.**

A Cstv. 40.§-a kapcsán arra hivatkozott ügyletek időpontjában ... mindkét gazdasági társaságnál ügyvezető volt, ezért a **Cstv. 40. § (3) bekezdés alapján törvényi vélelem áll fenn** az ügyletek ingyenessége és a felek rosszhiszeműsége mellett. A felperes és az alperes **a kölcsönszerződés felmondásának tudatában kötötték meg az adásvételi szerződéseket.** A ... Zrt. ugyanis 2011. november 8. napján - telefax küldemény formájában - már közölte a felperessel, hogy további hitelt nem folyósít a keretszerződés alapján, utalva a közjegyzői okiratba foglalt szerződés 4.1. a.) és d.) pontjaira, emiatt - tartalma szerint - e közlés egyben a hitelkeretszerződés felmondásának is minősül.

Az adásvételi szerződésekkel elért bevételt nem az ésszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelő módon - adótartozás csökkentésére és a felszámolással fenyegető helyzet elhárítására - használta fel a felperes, hanem a hozzá kötődő cégek állítólagos követeléseit fizették ki abból. Az első adásvételi szerződés kedvezményezettjei között több a felpereshez kapcsolódó vállalkozás (az ... Kft. és az ... Kft.) is szerepel. Az ügyletek időpontjában az engedményezés egyik jogosultja, az ... Kft. minősített többségi befolyást biztosító szavazati joggal rendelkező tagja volt a ... Kft., aki szintén minősített többségi befolyást biztosító szavazati joggal rendelkezett a felperesben. Az ... Kft-nek pedig az ügyletek időpontjában ugyanaz (...) volt az ügyvezetője, mint a peres feleknek.

Az első adásvételi szerződés ráadásul egy még nem is létező iratra utal, a mellékletét képező engedményezés csak 2011. november 9. napján, azaz az első adásvételi szerződés aláírását követő napon kelt.

* * *

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva a szerződések érvénytelenségét.

Arra hivatkozott, hogy a keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogszerződés 3.5. pontja csak az 5 millió forint egyedi nettó könyv szerinti értéket meghaladó értékű vagyontárgy vonatkozásában írta elő az értékesítéshez vagy megterheléséhez a zálogjogosult előzetes írásbeli hozzájárulását, az adásvételi szerződésekben ilyen egyedi értékű vagyontárgy nem volt érintett.

A vagyontárgyak értékesítésére nem ingyenesen, hanem a nyilvántartási érték 113 %-nak megfelelő vételár (nettó 76.457.100 forint) mellett került sor. Vagyonsökkenés nem történt, a bevétel egésze - tekintet nélkül arra, hogy a kielégített hitelezők milyen érdekkörbe tartoztak - a felperesi társaság szállítóihoz került, a vételár teljes összege a felperes hitelezői követelésállományát csökkentette.

Rámutatott, hogy tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy 2011. november 8. napján élt a felmondás jogával a ... Zrt, a felmondás közlésére bizonyítottan csak 2014. november 15. napján került sor. Az eszközök értékesítésének nem a bank felmondása, hanem az volt az oka, hogy a felperes által lízingelt eszközállományt (gépsor) a lízingbeadó visszavette, s az értékesített eszközök

egy része - a lízingelt gépek nélkül - önállóan nem volt használható, s legfeljebb hulladékként lett volna értékesíthető, emiatt a felpereshez hasonló profilú alperes részére értékesítették azt. Az értékesített ingóságok másik része (használt irodabútor és irodai berendezés) szintén a nyilvántartási érték felett és amiatt került értékesítésre, mert a felperes az irodai munkavállalóit is elbocsátotta, így az irodai berendezésekre sem volt szüksége. Az alperes vásárolta meg a fő gépsorokat is, beindította a termelést, a perbeli szerződésekkel megvásárolta a tevékenységéhez szükséges kiegészítő berendezéseket is.

Az ingók megléte kapcsán az elsőfokú bíróság felhívásai alapján előbb akként nyilatkozott, hogy azok jelenleg is a birtokában, a telephelyén vannak (2016. február 24. napján 6. sorszám alatti jegyzőkönyv; 2016. április 15. napján kelt 14. sorszám alatti irat), majd utóbb már módosítva előadását - minden konkrétum és ezt igazoló irat nélkül - arra hivatkozott, hogy a per tárgyát képező egyes vagyontárgyak leselejtezésre kerültek, más vagyontárgyakra vonatkozóan pedig az alperes opciós szerződést kötött, mely joggal éltek is. (20. sorszám alatti jegyzőkönyv)

A perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott a ... Zrt. (Veszprémi Törvényszék 4.G.40.094/2015/10. számú végzés).

* * *

Az elsőfokú bíróság 46/I. sorszám alatti ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adjon ki a felperesnek 52 - az ítéletében tételesen is megjelölt - ingóságot. Megállapította, hogy az alperes jogosult az ingóságok vételárát (18.576.375.-Ft-ot) a felperessel szemben hitelezői igény bejelentés útján érvényesíteni. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 1.500.000.-Ft illetéket, valamint a felperesnek 381.000.-Ft perköltséget.

A felperes által megjelölt érvénytelenségi okokat a 2/2010.(VI.28.) PK. vélemény 6/A. pontja szerinti sorrendben bírálta el, s nem látta megállapíthatónak a rPtk 200.§ (2) bekezdése alapján a két adásvételi szerződés semmisségét, illetve a szerződések Cstv.40.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti érvénytelenségét, ugyanakkor a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontja alapján alaposnak találta a felperes elsődleges keresetét.

Arra hivatkozott, hogy a **jó erkölcsbe ütközés** ténybeli alapjaként csupán olyan körülményekre hivatkozott a felperes, melyek a Cstv.40. § (1) bekezdése szerinti önálló megtámadási kereset alapjául szolgálnak. Többlettényállási elem hiányában a szerződések semmissége nem állapítható meg (BH.2011.44.).

Nem találta az adásvételi szerződéseket **jogszabályba** (a Ptk.261-264. és 266. §-aiba) **ütközőnek** sem önmagában amiatt, hogy az értékesített vagyontárgyakat a felperes leánykori neve jogelődjének (a ... Zrt.-nek) a vagyont terhelő zálogjoga terhelte. Az érintett vagyontárgyakon ugyanis elidegenítési és terhelési tilalom nem állt fenn, értékesítésük nem ütközött jogszabályba, így a szerződésben kikötött elidegenítési tilalom figyelmen kívül hagyása érvénytelenséget nem eredményez, csak a szerződésszegés jogkövetkezményei körében szankcionálható.

A megtámadási kereset kapcsán rámutatott, hogy ... mindkét szerződő fél ügyvezetője volt, így a **Cstv. 40. § (3) bekezdése** alapján a per tárgyát képező adásvételi szerződések ingyenességét, illetve a szerződő felek rosszhiszeműségét vélelmezni kellett és a visszterhesség, illetve a jóhiszeműség vonatkozásában az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, aki azonban csupán a szerződések visszterhes jellege vonatkozásában tudott ennek eleget tenni.

Kiemelte, hogy a vagyontárgyak értékesítésekor a felperes már fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Ezt igazolja a ... Zrt. felmondása, mely szerint ekkor a felperessel szemben már végrehajtás volt folyamatban és a Központi Hitelinformációs Rendszer adatai szerint is fizetési késedelme állt fenn. Értékelte, hogy az adásvételi szerződés megkötésének napján a bank a hitel folyósítását fel is függesztette, majd 2011. november 14. napján a hitelkeret szerződést is felmondta. **Ilyen körülmények között nem tekinthető - a hitelezők érdekeit szem előtt tartó - jóhiszemű magatartásnak, a felperesi vagyon csökkenését eredményező adásvételi szerződések megkötése.** Szerződéskötéskor az alperesnek valamennyi fenti körülményről tudomása kellett, hogy legyen a felperessel közös ügyvezető (...) személyére tekintettel.

Rámutatott, hogy a meghallgatott tanúk (... és ...) vallomása nem támasztotta alá az alperes által az eszközök értékesítésének okaként megjelölt körülményként azt, hogy a lízingbeadó a felperes által lízingelt gépsort visszavette, enélkül pedig az eszközök egy része nem volt használható, legfeljebb hulladékként lett volna értékesíthető, s ezért kerültek a hasonló tevékenységet végző alperes részére eladásra.

Nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, hogy az értékesítéssel a felperes oldalán vagyonsökkenés amiatt nem következett be, mert arra a nyilvántartási érték feletti vételáron került sor és az engedményezett vételárral párhuzamosan csökkent a felperes kötelezettségállománya is. Ezzel szemben azt emelte ki, hogy a **Csődtörvény az adós aktív vagyonát védi.** A Cstv. 40. §-a szerinti vagyonsökkenés az objektív eredmény figyelembevételével és nem önmagában a mérleg elv szerint vizsgálendő, szem előtt tartva, hogy az ügylet folytán preferált hitelezőkkel egy rangsorban lévő hitelező kielégítésére szolgáló felszámolási vagyon összetétele a hitelezők számára hátrányosan változik-e meg.

Kiemelte, hogy az ingóságok vételára a felpereshez kapcsolódó hitelezők, közöttük 7.745.381.-Ft összegben az ... Kft., 500.000.-Ft összegben az ugyancsak ... ügyvezetése alatt működő ... Kft. részére került megfizetésre. Ugyanakkor az adóhatósági folyószámla kivonat szerint a felperesnek ekkor 34.456.013.-Ft adótartozása állt fenn, így a szerződések megkötésével és a vételár engedményezésével mindenképpen csökkent a privilegizált hitelezői követelés kielégítésére fordítható felszámolási vagyon.

A fentiekre tekintettel a Cstv.40. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a két adásvételi szerződés érvénytelenségét és a **Cstv.40. § (1a)** bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását rendelte el a **rPtk.237. § (1) bekezdés** alkalmazásával. Ennek során azt vette figyelembe, hogy a megismételt eljárás alatt az alperes akként nyilatkozott, hogy a kereset szerinti vagyontárgyakat a birtokában tartja, s bár a későbbiek során utalt ugyan selejtezésre és arra, hogy egyes vagyontárgyakra opciós szerződést kötött, de ennek igazolása kapcsán a Pp.164. § (1) bekezdés alapján őt terhelő kötelezettségnek bíró felhívás ellenére sem tett eleget.

* * *

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben csupán jelezte, hogy akár az elsőfokú ítélet Pp.252. § (2) és (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezése is indokolt lehet, de ilyen irányú kérelemmel nem kíván élni.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság döntése jogszabálysértő, mert a szerződésekből folyó vételár fizetési kötelezettségének eleget tett, ellenérték fejében jutott az ingóságokhoz, az ügyletek kapcsán sem ő, sem más hitelező előnyben nem részesült.

Kifogásolta, hogy a hatályon kívül helyező végzés iránymutatása ellenére az elsőfokú bíróság a perbeli vagyontárgyak feltalálási helyét részletesen nem tárta fel, emiatt tévesen kötelezte az alperest az ingók kiadására, **így határozata végrehajthatatlan**. Az elsőfokú bíróság indítványa ellenére nem hallgatta meg az alperes korábbi ügyvezetőjét, mellőzte a nyilvános, bárki által hozzáférhető közhiteles adatnak minősülő alperesi egyszerűsített éves beszámoló vizsgálatát, melyekből szakértelem hiányában is megállapítható, hogy a 2016. évi, illetve a 2017. február 16. napjáig terjedő időre vonatkozó beszámolóiban már nem szerepel tárgyi eszköz, így az alperes birtokában nem is lehet semmilyen ingó vagyontárgy.

Az alperes felszámolásának elrendelését követően 2017. május 9. napján mint felszámoló szólította fel az alperes korábbi ügyvezetőjét a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségei teljesítésére, erre azonban az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig nem került sor, a szükséges iratokhoz csak az elsőfokú ítélet meghozatala után, 2017. július 28. napján jutott hozzá (fellebbezés 3. számú melléklete). Ezen iratok igazolják, hogy egy 2014. május 30. napján létrejött adásvételi szerződés alapján az alperes az ... Kft. részére átruházta a kereset szerinti 1-8., 11., 12., 14. tétele szám alatti, az ugyancsak 2014. május 30. napján létrejött adásvételi szerződéssel az ... Kft. részére a kereset szerinti 9., 13., 51. szám alatti, míg egy 2014. szeptember 15. napján létrejött vételi jogot alapító szerződés alapján - a vételi jog gyakorlására figyelemmel - a kereset szerinti fennmaradó ingókat (fellebbezés 4., 5., 6. sz. melléklete).

* * *

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes leánykori neve fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy az 1/2014.(VI.30.) PK. véleményben foglaltak szerinti, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó körülmény a konkrét esetben nem áll fenn. Amennyiben szükséges, tanúként a volt ügyvezető a másodfokú eljárásban is meghallgatható. Az a körülmény pedig, hogy a szükséges okiratok birtokába csak az elsőfokú ítélet meghozatala után jutott az alperes, nem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, legfeljebb a bizonyítási eljárás másodfokú eljárásban történő lefolytatására ad alapot, de ez is csak akkor lehetséges, ha a Pp. 235. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételek fennállta igazolt.

Ennek során azonban értékelendő, hogy a fellebbezéshez csatolt beszámolók adatairól már az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően tudomással kellett, hogy bírjon az alperes, így azok tartalmára a másodfokú eljárásban a Pp.235. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési korlátra tekintettel nem hivatkozhat. A fellebbezéshez csatolt szerződések az alperesre kedvezőbb határozat meghozatalát nem eredményezhetik, azokból ugyanis nem állapítható meg kétséget kizáróan az ítéletben kiadni rendelt ingóságok és a szerződésekben szereplő ingók azonossága, s az sem állapítható meg, hogy az ingóságok kikerültek az alperes birtokából.

A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, hivatalból bizonyításra jelen perben nem volt jogosult, s mindenben a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint járt el. Több ízben is felhívta az alperest, hogy az ingóságok hollétéről nyilatkozzon (12. sorszáma alatti jegyzőkönyv, 20. sorszáma alatti jegyzőkönyv, 22. sorszáma alatti végzés, 36-2. sorszáma alatti végzés), egyúttal figyelmeztette őt, hogy bizonyítatlanság esetén úgy tekinti, hogy az ingóságok az

alperes telephelyén található. Az alperes volt az, aki az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, így az elsőfokú ítélet nem jogsértő.

Kiemelte, hogy helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a Csődtörvény az adós aktív, a hitelezők kielégítésére alkalmas vagyonát védi. Jogelődjének hitelezői igényét a Cstv.49/D. § szerint sorolta be a felszámoló, emiatt a jogvita elbírálása szempontjából annak sincs jelentősége, hogy az alperes fizetési kötelezettségeit mennyiben teljesítette a két adásvételi szerződés kapcsán.

Mivel a másodlagos felperesi kereset kiterjedt az ingóságok értékében marasztalásra-, ha az eredeti állapot helyreállítására irányuló kereset alaptalan is lenne, másodlagos kereseti kérelem szerinti marasztalásnak nincs akadálya.

A felperes leánykori neve ellenkérelme kapcsán az alperes akként nyilatkozott, hogy egyetlen perbeli vagyontárgy sem áll a birtokában, azok jelenlegi tulajdonosa számára sem ismert.

* * *

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet tényállását az alábbiakkal egészíti ki:

- A NAV a felperes működésével összefüggésben büntetőeljárást folytatott számvitel rendjének megsértése büntette elkövetésének gyanúja miatt ... felperesi és alperesi ügyvezetővel szemben 60300-3021/2015.bü. KMBI számon. A nyomozást megszüntető határozat a felperes vizsgált ügyletei kapcsán utalt a NAV KDBI által 65007/209/2014.bü számon folytatott büntetőeljárás során megállapított azon tényre, hogy ... az általa vezetett cégek - közöttük a felperes - kapcsán a számlázási láncolatban résztvevő cégeket cserélgette, majd egy idő után azoktól ... segítségével meg is szabadult, azt megelőzően azonban a cégben lévő árut, eszközöket értékesítette egy ugyancsak az érdekeltségébe tartozó másik cégnek, mely jogtalan haszonszerzés céljából banki hiteleket vett fel, melyeket nem fizet vissza. (29. sz. irat)
- A felperes vonatkozásában is erre került sor, a per tárgyát képező szerződések megkötését követő napon - 2011. november 9-én - ... a felperes ügyvezetője lett, az eszközállomány értékesítésre került, a felvett hitel visszafizetése elmaradt.
- A felperes a NAV által folytatott büntetőeljárásban kirendelt szakértői vélemény szerint már 2010. év végén likviditási gondokkal küzdött, készletei követelése és pénzeszközei nem nyújtottak fedezetet minden bizonnyal esedékes rövid lejáratú kötelezettségeire. 2011. évben a beszámoló adatai szerint is fizetéseképtelenné vált, ekkor már sem rövid sem hosszú távon nem volt meg a reális esélye, hogy tartozásait rendezze. Tárgyi eszközállománya két számlán kiszámlázva - egy futómacska és egy szivattyú kivételével - az alperes részére került értékesítésre. (29. sorszám alatt csatolt határozat 4. oldal 1. bekezdés)
- 2011. szeptember 22. napján végrehajtást rendeltek el a felperessel szemben 11063/Ü/1596/2011. számon, majd - közvetlenül a perbeli ügyletek megkötését követően - 2011. november 16. napján az APEH is végrehajtást kezdeményezett ellene 6895176310 számon. (A keresetlevélhez csatolt cégmásolat 33/2. és 33/3. sz. bejegyzése)

- Az alperes felszámolója 2017. május 9. napján kelt beadványával bejelentette a felszámolási eljárást lefolytató Fővárosi Törvényszéknek, hogy az alperes vezető tisztségviselője nem tett eleget a Cstv.31.§-ában foglalt irat- és vagyónátadási kötelezettségének. A per tárgyát képező ingóságokra vonatkozó iratok átadására részben 2017. július 20., részben 2017. július 28. napján került sor.

* * *

Az alperes fellebbezése a jogvita érdemében nem, csupán - végrehajthatatlansága miatt - az elsőfokú bíróság által alkalmazott érvénytelenségi jogkövetkezmény tekintetében alapos.

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítélet tábla, hogy **az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértést nem észlelt.** A Pp.164.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az elsőfokú bíróság nem volt köteles az alperes mérlegadatait hivatalból vizsgálni, erre az alperesnek kellett volna hivatkozni. Az alperes által ... korábbi ügyvezető tanúkénti meghallgatására előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítése a fellebbezéshez csatolt iratok és az alperes felszámolójának nyilatkozata alapján szükségtelenné vált, így - a Pp.3.§ (4) bekezdése figyelembevételével - a bizonyítás elmaradása sem ad alapot az elsőfokú eljárás megismétlésére.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban az ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésében szereplő iránymutatásának eleget tett, a tényállást - a részben a fellebbezésben előadott új tények miatt szükségessé vált fenti kiegészítést meghaladó körben - helyesen állapította meg és a kereset tárgyát képező adásvételi szerződések érvénytelenségével összefüggő jogi álláspontja is helytálló. Az általa alkalmazott érvénytelenségi jogkövetkezmény tekintetében az elsőfokú döntés megváltoztatását és az érvénytelenség eltérő - a másodlagos kereset szerinti - jogkövetkezményének alkalmazását az indokolta, hogy csak - a Cstv.31. § (1) bekezdése szerinti irat és vagyónátadás után - , az elsőfokú ítélet meghozatalát követően vált egyértelművé, hogy az alperes az ingók birtokba adására vonatkozó kötelezettségének nem képes eleget tenni.

I.

Érvénytelenségi okok:

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásának megfelelően a helyes sorrendben, s immár teljeskörűen elbírált el a kereset alapjaként megjelölt érvénytelenségi okokat. A két adásvételi szerződés jó erkölcsbe, illetve jogszabályba ütköző jellege kapcsán az elsőfokú ítéletben kifejtetteket az ítélet tábla mindenben osztja, azt megismételni nem kívánja, csupán a szerződések érvénytelenségének alapjaként megállapított Cstv. 40.§ (1) bekezdés a/ pontja kapcsán kíván az alábbiakra rámutatni.

A Cstv. 40.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján az adós nevében a felszámoló az ún. „csalárd ügyletek” megtámadására jogosult. **A kereset sikeréhez három konjunktív feltételt kell igazolnia:**

- a szerződés vagy az adós jognyilatkozata folytán az adós vagyona csökkent (objektív feltétel);
- nem csupán az adós oldalán állt fenn a hitelezők kijátszására irányuló szándék, hanem a vele szerződő fél is rosszhiszemű volt;
- tudott vagy tudnia kellett arról, hogy az adós szándéka a hitelezők kijátszására irányul (szubjektív feltételek).

A konkrét esetben helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy **a Cstv. 40.§. (3) bekezdése - utolsó fordulója - alapján vélelem áll fenn** a szerződő felek rosszhiszeműségére. E vélelem szerinti befolyás fennállta szempontjából ugyanis nem csak a tulajdonosi pozíciónak (illetve a szavazatoknak) vagy azok meghatározott mértékének, - különösen nem a rPtk. 685/B.§-a szerint többségi vagy meghatározó befolyásnak - van jelentősége, hanem **a döntések meghozatalára való tényleges befolyásnak**. ... (felperesi és alperesi ügyvezető) tényleges befolyását mindkét gazdasági társaság vonatkozásában igazolja a NAV nyomozást megszüntető határozatában megállapított tényállás (29. sz.)

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes a Cstv.40.§ (1) bekezdése a/ pontja szerinti érvénytelenségi ok vonatkozásában - **a Cstv.40.§ (3) bekezdése szerinti vélelemmel szemben - az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tudott eleget tenni**, nem tudta igazolni, hogy az ügyletekkel a felperes szándéka nem a hitelezők kijátszására irányult és erről a felperessel szerződő félként az alperes nem tudott, vagy nem kellett tudnia.

Az ügyletek időpontjában az adós ugyanis igazoltan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. (A ... Zrt. a további hitelek folyósítását teljesítés hiányában függesztette fel, és a Központi Hitelinformációs Rendszer adatai is ezt támasztották alá. A tényállás kiegészítésben foglaltak szerint 2011. szeptember 22. napján végrehajtást rendeltek el a felperessel szemben 11063/Ü/1596/2011. számon. Majd közvetlenül az ügyletek megkötését követően 2011. november 16. napján az APEH is végrehajtást indított a felperes ellen.

A Cstv.40.§ (1) bekezdés a/ pontja tekintetében az adósi „**vagyonsökkenés**” kifejezés alatt az **aktív vagyon csökkenését kell érteni**, s nem pedig az adós saját tőkéjének alakulását kell vizsgálni. Emiatt nincs jelentősége azon alperesi védekezésnek, hogy a vételár engedményezésével az ügylet eredményeként a vételárral azonos összegben csökkent a felperes tartozásállománya is. (Kúria Gfv.VII.30.202/2015/8.) A engedményesek követeléseit privilegizált vagy a kedvező kielégítést biztosító besorolására alapot adó peradat nem merült fel, tehát az is megállapítható, hogy az ügyletek eredményeként egyes hitelezők a felszámolási eljárás során követelésükhöz kedvezőtlenebb feltételekkel vagy nem jutnak hozzá ahhoz képest, ahogy a támadott ügyletek hiányában kielégítést nyerhetnének.(Győri Ítéltábla Gf.IV.20.109/2010/6.)

A konkrét esetben a felperes pénzügyi ellehetetlenülése ellenére úgy került sor a felperes eszközállományának - mint a felperes aktív vagyonának - átruházására, hogy azok vételára nem folyt be a felpereshez, csak egyes hitelezői követelések szűntek meg a vételár engedményezése által úgy, hogy a kielégített hitelezők követelésének - a többi hitelezői igényrel szembeni - privilegizált kielégítést biztosító jellege nem bizonyított. Emiatt az elsőfokú bíróság a Pp.206.§ -ában foglalt, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó előírások megtartásával helyesen mérlegelte a per adatait akként, hogy az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tudott sikerrel eleget tenni.

A fentiekben felsorolt ügyleti körülményekre tekintettel **vélelem hiányában is igazolt a Cstv.40.§ (1) bekezdés a/ pontja szerinti konjunktív feltételek fennállta**. A per tárgyát képező ügyletek szinte teljes egészében elvonták a felperes aktív vagyonát. A ... Zrt. privilegizált hitelezői igényére, illetve a NAV ugyancsak kedvező besorolású igényére figyelemmel nem vitatható a felperes oldalán a hitelezők kijátszására irányuló szándék, az ügyvezető személyének azonossága folytán pedig az alperes rosszhiszeműsége.

A bizonyítékok értékelése kapcsán mérlegelendő az is, hogy az engedményezés folytán részben olyan hitelezők igénye került kielégítésre, melyek - amellet, hogy nem tekinthetők privilegizált kielégítésre jogosult hitelezőknek - a felperes érdekeltségi körébe tartoznak. Ilyen az ... Kft., melynek minősített többségi befolyást biztosító szavazati joggal rendelkező tagja - a ... Kft. - a felperesben is minősített többségi befolyást biztosító szavazati joggal rendelkezett. Egy másik kedvezményezett - az ... Kft. - ügyvezetője pedig ugyancsak ... volt.

II.

A Pp.235.§ (1) bekezdése:

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéletábra, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§ (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Az adós fellebbezésében hivatkoztak és a csatolt okiratok figyelembevételére a másodfokú eljárásban a Pp.235.§ (1) bekezdés utolsó mondata szerinti korlát mellett is lehetőség volt. Tény, hogy az alperes - jogi képviselője útján - az eljárás során egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a kiadni kért ingóságok az alperes birtokában vannak (6. számú jegyzőkönyv, 2. oldal 5. bekezdés; 14. sorszám alatt csatolt 2016. április 15. napján kelt nyilatkozat). E nyilatkozatok azonban megkérdőjeleződtek a 2016. július 13. napján tett nyilatkozat fényében, melyben az alperes jogi képviselője előadta, hogy egyes vagyontárgyak selejtezésre kerültek, míg más vagyontárgyakra nézve az alperes opciós szerződést kötött és a vevő talán már élt is opciós jogával. (20. sorszám alatti jegyzőkönyv 1. oldal 4. bekezdés)

Az alperes jogi képviselője meghatalmazásának megszűnésére (25. sorszám alatti irat), illetve az alperes által maga ellen kezdeményezett felszámolás elrendelésére (2012. február 17-i kezdő időpont) tekintettel az elsőfokú bíróság az ingóságok birtoklására vonatkozó nyilatkozat pontosítására már az alperes felszámolóját hívta fel (36. sorszám alatti jegyzőkönyv), aki 2017. április 26. napján az elsőfokú bírósághoz érkezett 41. sorszám alatti beadványában bejelentette, hogy az alperes, mint adós volt képviselője nem vette fel vele a kapcsolatot és nem tett eleget a Cstv.31. §-a szerinti kötelezettségeinek, sem az alperes iratainak, sem az alperes vagyona átadása tekintetében, emiatt érdemben nem tud nyilatkozni az ingók hollétéről, s emiatt kérte az alperes volt vezetője, ... tanúkénti meghallgatását.

Önmagában az, hogy ... korábban eljár a perben nem képezte volna akadályát tanúkénti meghallgatásának, így az alperesi bizonyítási indítvány teljesítését az elsőfokú bíróság 43. sorszám alatti végzésével valóban törvénysértően mellőzte. Ennek azonban a Cstv.31.§-a szerinti iratátadási kötelezettség elsőfokú ítélet meghozatalát követő teljesítésére figyelemmel nincs jelentősége, s kizárólag az értékelendő, hogy a felszámoló akként nyilatkozott, hogy a volt ügyvezetővel történt kapcsolatfelvételt követően sincs az alperes birtokában a per tárgyát képező készlet. A felszámoló e nyilatkozatokat korábban nem tudta megtenni, a fellebbezéshez csatolt iratokat nem tudta benyújtani korábban a bírósághoz, így a 141.§ (6) bekezdése alkalmazására lehetőség nincsen.

III.

Az érvénytelenség jogkövetkezménye:

Az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 3. pontja szerint **az eredeti állapot helyreállítása csak természetben történhet.** Nem minősül az eredeti állapot helyreállításának az, ha valamelyik fél a kapott dologszolgáltatást csak annak pénzbeli egyenértéke megfizetésével tudná visszaszolgáltatni, emiatt az elsődleges kereset nem volt teljesíthető, az alperes birtokosi minősége az elsődleges kereset és az annak helyt adó elsőfokú ítélet végrehajthatóságának előfeltétele.

Ugyanakkor a Cstv.40.§ (1) bekezdése szerinti jogintézmény célja, hogy az ilyen jellegű ügyletekkel elvont vagyon feltétel nélkül visszakerüljön az adós vagyonába. Amennyiben a vagyontárgy - újabb ügyletek folytán - már nincs az alperes birtokában, úgy a felperestől sem várható el a további - bizonytalan kimenetelű, adott esetben végtelen láncolatú váló - igényérvényesítés.

Az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 6. pontjában foglaltak szerinti okból alkalmazandó hatályossá nyilvánítás szerinti elszámolással a felek jogviszonya megnyugtatóan nem rendezhető, a hitelezői érdeksérelem megfelelően nem orvosolható. Emiatt a másodlagos kereset szerinti marasztalásra - az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 3. pontja szerinti visszakövetelési reverzibilitás alóli kivételként - az ad alapot, ha a rPtk.237.§ (1) bekezdése keretében a készletállomány keresetben megjelölt - s a perben nem vitatott - értékének megfizetésére kerül sor. Az fizetési kötelezettségének - ugyancsak a Cstv.40.§-a (1) bek. szerinti „csalárd ügylet” jogintézménye céljának figyelembevétele mellett és a téves utaláshoz korábban kapcsolódó bírói gyakorlat alapul vételével - a Pp.217.§ (1) bekezdése szerinti teljesítési határidő alkalmazásával, s nem a felperes hitelezői igénybejelentése alapján és az ahhoz kapcsolódó rend szerint köteles eleget tenni.

A fentiekkel ellentétes gyakorlat lényegében kiüresítené a Cstv.40.§-a szerinti jogintézményt. Az alperes ugyanakkor jogosult az ingóságok vételárát - az elsőfokú ítéletben foglaltakat pontosítva - 95.571.375 Ft-ot - a felperessel szemben hitelezői igénybejelentés formájában érvényesíteni.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva, a kiadni kért készlet értékének megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése a jogvita érdemében alaptalannak bizonyult, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségei viselésére köteles, egyúttal köteles megtéríteni a felperesi felperes leánykori neve másodfokú perköltségét is, mely a felperes leánykori nevet képviselő ügyvéd 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b/ pontja, 3.§ (5) és (6) bekezdése és 4/A.§-a szerint megállapított munkadíjából áll. A felperes oldalán másodfokú eljárási költség nem merült fel, így erről az ítéletábrának sem kellett döntenie.

A pereszes alperes köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) és 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megtérítésére.

Győr, 2016. december 6.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó:

